

Ženski princip v projekt vedno prinese še druge dimenzije

Intervju s Tino Rugelj

Zasnova in priprava pogovora: skupina Ženske v arhitekturi, ZAPS

Tina Rugelj (1976) je arhitektka in notranja oblikovalka, ki je aktivna predvsem na področju produktne oblikovanja. Študirala je na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani in diplomirala leta 2002 na Tehniški univerzi v Gradcu. Eno leto je posvetila študiju oblikovanja na Univerzitetnem centru za oblikovanje in umetnost v Barceloni – EINA. Po študiju in praksi v birojih pri nas in v tujini je leta 2011 ustanovila svoj studio. Leta 2012 je javnosti predstavila unikatno kolekcijo vrtnega pohištva Concrete Garden, ki je namenjena vsem ljubiteljem surovega betona in ekstravagančnega vrtnega pohištva. Njena druga kolekcija pohištva, poimenovana Pripovedi Jadrana, pa črpa navdih v tradicionalnih mediteranskih motivih in v dom vnaša duh poletja.

© Klemen Razinger

»Arhitekt je graditelj 'kolektivnih vizij'.«

© Fulvio Grisoni

Instalacija Mere udobja

Ste arhitektka, ki se v prvi vrsti ukvarja z notranjim oblikovanjem.

Kako delujete, ste zaposleni?

Sem samozaposlena, vendar delujem pretežno v timu. Pri projektih, vezanih na interier in oblikovanje, se predstavljam pod imenom Studio Tina Rugelj in imam sodelavce, s katerimi tesno sodelujem že leta. Pri večjih arhitekturnih projektih, kjer ima naročnik željo po kakovostni arhitekturi, ki jo želi nadgraditi še z dovršenim interierjem, se povezujem z birojem Kombinat arhitekti. Ko oblikujemo interier, običajno projekt vodim jaz in delo usklajujem še s tremi do štirimi sodelavci, ki glede na svoje izkušnje in predznanje sodelujejo v različnih fazah projektiranja. Pri projektih želijo naročniki komunicirati z menoj, vendar imam kljub temu pri vsakem projektu asistenta/asistentko, za katerega želim, da je vključen v vso komunikacijo in vse faze projekta. Pri večjih arhitekturnih projektih, kjer sodelujem z birojem Kombinat, sem običajno vključena v idejni del. V izvedbeni fazi se udeležim usklajevanja z naročnikom, sploh ko prevzamem snovanje interierja v nadaljevanju. Pri projektih večjega merila sem bolj v vlogi povezovalca in skrbim, da vsi dobivamo prave informacije za nemoten potek dela.

Kakšna je dinamika odnosov in sodelovanja pri vašem delu?

S stalnimi sodelavci smo zelo utečena ekipa, vsi radi prihajamo na Rimsko, kjer imamo svoje prostore, ki si jih delimo s Kombinatom in ekipo Prostorža. Vzdušje je pri nas zelo živahno, pozitivno, prav tako sončni so tudi naši prostori. Velikokrat iščemo tudi zunanje sodelavce, predvsem projektante strojnih in elektro inštalacij ter statike. Izbiramo jih glede na naravo in zahteve projekta. Delamo samo z zanesljivimi. Naročnike si zadnja leta lahko izbiramo. Dela je res veliko. Preveč. Prava energija z naročnikom in vsebina oz. potencial projekta sta tista, ki pretehtata pri končni odločitvi. Izvajalce naročniki največkrat pripeljejo s seboj, če pa kdo vpraša, imamo seznam zanesljivih izvajalcev tudi mi, seveda pa tudi tistih manj zaželenih.

Kakšni projekti vas najbolj prevzamejo?

V zadnjem času so to projekti za interier in tudi arhitekturo, ki so vezani predvsem na naročnike z močno osebno zgodbo. Zanimajo me projekti, ki izžarevajo duha kraja, lokalne zgodbe in lokalno krajino. Sem Primorka in vse bolj me vleče nazaj k morju. Tudi zato me prevzamejo in privlačijo projekti na teh koncih.

© Janez Marolt

Interier hiše ZS

© Klemen Razingar

Pisarne K

Kaj vam pomeni ustvarjalnost? Kje najdete navdih za delo?

Moj navdih je morje. In še enkrat morje. Sicer pa opažam dva tipa ustvarjalnosti. Pri prvem začneš z idejnim projektom in se misli kar iskrijo ob vseh možnostih, ki jih prostor ponuja. Ko se po celotnem procesu vsi, projektanti in naročnik, zedinimo, pridemo do favorita, kot mu običajno v šali rečemo. Tu se začne drugi tip ustvarjalnosti – ustvarjalnost reševanja problemov. Pri prvem tipu je potrebnega veliko znanja s področja projektiranja, senzibilnosti do prostora, kamor objekt umeščamo. Drugi tip pa v resnici zahteva več energije, mediatorskih veščin in spretnosti ter izjemno dobro poznavanje procesov gradnje ali izvedbe posameznih detajlov. Na koncu, na gradbišču, namreč šteje le to.

Kakšno vlogo po vašem mnenju nosi arhitektura in kaj vam pomeni?

Arhitektura je del mojega življenja, je vse okoli nas. Je način življenja. Ta poklic me izpolnjuje in osrečuje. Arhitektura vedno vpliva na počutje ljudi. Zato mora biti družbeno odgovorna, biti mora optimistična, ustvarjati mora prostore, kjer bomo boljši kot skupnost, uporabljati mora vrste gradnje in materiale, ki so okolju prijazni. Arhitekt ima posebno nadmoč, ima možnost vplivati na družbo, na razvoj kraja, na bližnjega sosedo ... Je »graditelj kolektivnih vizij«, kot pravi arhitektka Lina Bo Bardi.

Kakšna bo po vašem mnenju prihodnost arhitekture in kateri bodo največji izzivi oziroma težave arhitekturnega poklica?

Res upam, da egoizem ne bo prevladal nad skupnim dobrim. V veliki meri smo za odnos do poklica odgovorni sami. V drugih strokah so zelo enotni pri ščitenju dobrega imena lastnega poklica, tudi kriteriji, kdo ga lahko opravlja, so bolj strogi. Pri nas pa se nekateri ne držijo niti osnovnih pravil stroke. Druga stvar pa je, da moramo naročnike velikokrat izobraževati, se boriti za zavedanje, da z denarjem ni dovoljeno vse oz. da ni moralno prav za prostor, da se nekatere stvari izvedejo tako, kot si predstavljajo oni.

Kakšna pa je vloga žensk v stroki? Kaj vam pomeni poklic arhitektke?

Mislim, da ključna, saj nas je arhitektk že več kot moških arhitektov. Šalo na stran; ženski princip v projekt vedno prinese še druge dimenzije, bolj čustvene, izkustvene.

So vaše izkušnje pri usklajevanju dinamike poklica in družine dobre?

Kaj vam daje zadoščenje?

Svojega poklica ne bi zmogla opravljati s tako predanostjo, kot ga, če ne bi imela podpore doma. Velikokrat je za nas zelo težko, predvsem ko so otroci majhni. Ko sam vodiš svojo dejavnost, se ne konča vse le pri projektu, v ozadju je še planiranje stroškov, novih projektov, usklajevanje ljudi. Osem ur seveda prehitro mine.

Na koncu pa zadoščenje prinese predvsem kakovostno izveden projekt, posledično pa tudi zadovoljstvo obeh, naročnika in mene.

Ste kdaj pomislili, da bi svoj poklic opustili?

Ne.

Imate kakšen nasvet, kakšno podporo bi lahko stroka na začetku poklicne poti (ali kasneje) ponudila ženskam?

Predvsem nam primanjkuje podjetniškega znanja.

Kaj pa morda spodbuda v obliki posebne nagrade za ženske?

Ne vem, ali je to potrebno. Kakovostni projekti se hvalijo sami.

Imate morda nasvet za mlade arhitektke, ki vstopajo v svet arhitekturnega poklica?

Arhitektkam bi svetovala, naj bodo radovedne, naj se ne bojijo postavljati vprašanj ali dvomiti. Nujno je iti v svet, morda s prakso v tujini ali podobnim. Tako lahko bolj suvereno izobražujejo naročnike doma.

Ali lahko z nami delite kakšno zanimivo anekdoto iz svojega poklicnega ali zasebnega življenja?

Vedno, ko pridem na prvi sestanek z izvajalci na gradbišču, se izredno zabavam, ko jih preučujem. Večinoma vidim njihove misli: »ah, ženska, tole bo pa lahek oreh«, »tu bo pa vse po naše« ... Vedno sem seveda prijazna z vsemi in to jih hitro zavede. Ko se gradbeno-obrtniška dela začnejo, pa vidijo, da ne odstopam od dogovorjenega, da točno vem, kaj je izvedljivo in kaj ni, in potem so spoštljivi. Raje vprašajo, se posvetujejo, hierarhija odločanja jim je jasna. Seveda se morajo ta pravila igre določiti že na začetku. Naročnik mora predati taktirko meni, sicer so vedno težave. Popravljanje narobe izvedenih stvari na gradbišču je zamudno, drago in vedno z veliko mero slabe volje. Rada delam v pozitivnem okolju. Ko se držimo dogovora o hierarhiji podajanja informacij, nam gre običajno kar dobro.

© Miran Kambič

Butik Zoofa